

Gdańsk, 18 lipca 2019

KP.4041.3.2019.OS

Pan Andrzej Duda
Prezydent RP

Szanowny Panie Prezydencie,

Zwracam się do Pana z prośbą o zawetowanie ustawy o inwestycjach w zakresie budowy Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 - Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku lub też rozważenie możliwości skierowania ustawy do Trybunału Konstytucyjnego, z wnioskiem o zbadanie jej zgodności z Konstytucją.

Nie będzie dla Pana zapewne zaskoczeniem, że w mojej ocenie, przyjęcie specustawy może mieć dewastujące skutki dla funkcjonowania naszego systemu prawnego oraz poczucia sprawiedliwości społecznej. Dlatego też zwracam się do Pana Prezydenta, jako do ostatecznej instancji, która może temu zapobiec.

W trakcie krótkiego procesu legislacyjnego, któremu podlegała specustawa, wielokrotnie podejmowałam wysiłki zmierzające do znalezienia kompromisowego rozwiązania. Dziś apeluję do Pana Prezydenta o pochylenie się nad tą sprawą, zwłaszcza w kontekście oferty ze strony miasta Gdańsk, która daje nadzieję na rozwiązanie bezinwazyjne i bezkonfliktowe. Akceptacja tej propozycji byłaby potwierdzeniem gotowości stosowania partnerskich rozwiązań, bez konieczności sięgania po środki nadzwyczajne, co do których, naszym zdaniem, nie ma uzasadnienia.

Chciałabym także zwrócić uwagę na fakt, że poważne zastrzeżenia do specustawy mieli prawnicy z biur legislacyjnych Sejmu i Senatu RP, którzy wskazywali na szereg uchybień prawnych, takich jak brak jakichkolwiek konsultacji społecznych, zastosowanie niewłaściwej konstrukcji prawnej do planowanego przedsięwzięcia oraz niezgodność z prawodawstwem europejskim, w kontekście udzielenia nieuzasadnionej pomocy publicznej.

Głos w dyskusji zabrał również Komitet Narodowy ICOM Polska, który w swym piśmie z 7 czerwca 2019 r., zaapelował do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o poprzedzenie decyzji w sprawie specustawy: „merytoryczną analizą z udziałem wszystkich zainteresowanych stron i ekspertów”. Członkowie polskiej filii Międzynarodowej Rady Muzeów stwierdzają dalej: „Muzeum Gdańsk od wielu lat zarządza najważniejszymi obiektami na tym terenie oraz wypracowuje plany jego aranżacji z zachowaniem autentyczności miejsca i doświadczeń nowoczesnego muzealnictwa.”

Swoje stanowisko ICOM Polska podsumowuje stwierdzeniem: „Nie może być dobrego rozwiązania tego problemu bez współpracy z władzami samorządowymi Gdańsk i zharmonizowania planu wybudowania inwestycji muzealnej z projektami rozwojowymi miasta i portu”.

Chciałabym Pana Prezydenta poinformować o złożonej panu Ministrowi Jarosławowi Sellinowi propozycji, którą traktuję jako wyraz woli współpracy, otwartości oraz gotowości poszukiwania porozumienia. Nam wszystkim zależy bowiem na pielęgnowaniu pamięci o miejscach ważnych dla Polek i Polaków. Tym właśnie kierowałam się składając kompromisową propozycję współtworzenia przez miasto Gdańsk nowej placówki muzealnej. Propozycja polega na wniesieniu przez Gdańsk gruntów, będących na terenach Westerplatte własnością gminy, na rzecz planowanego muzeum i jednocześnie

przejęcia przez Gdańsk roli - równoprawnego dla Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego - partnera w procesie powstawania a następnie prowadzenia tej placówki.

Nasza gotowość do kompromisu znalazła swoje odzwierciedlenie w poprawkach do specustawy, zaproponowanych w trakcie posiedzenia Senatu RP przez Wicemarszałka Bogdana Borusewicza. Pomimo faktu, że propozycje te były bezpośrednią reakcją na deklaracje ministra Jarosława Sellina, które padły podczas Senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu, nie znalazły one akceptacji senackiej większości.

Nie bez znaczenia jest także fakt, że przyjęcie „gdańskiego kompromisu” da szansę na uniknięcie drastycznego posunięcia, jakim byłoby zlikwidowanie Wartowni nr 1, czyli oddziału Muzeum Gdańskie na Westerplatte. Ten argument pojawiał się w trakcie moich spotkań z przedstawicielami MKiDN, posłów wnioskodawców oraz w trakcie dyskusji na sejmowych i senackich komisjach. Konsekwencją przyjęcia ustawy będzie bowiem bezprecedensowy fakt wywłaszczenia polskiego muzeum, które od 45 lat opiekuje się Wartownią nr 1. Zapewne jest to ze strony pomysłodawców specustawy niezamierzona niezręczność, ale przypominam, że już raz, w latach 60. los Wartowni nr 1 wisiał na włosku. Poszerzenie kanału Martwej Wisły i budowa na Westerplatte nowego nabrzeża do przeładunku drewna zagroziły bowiem istnieniu tego oddziału Muzeum Gdańskie. Tylko dzięki odwadze, determinacji i pasji takich osób, jak prof. Andrzej Januszajtis oraz inż. architekt Aleksander Ślusarz, udało się Wartownię ocalić, tak aby dawała świadectwo męstwa i ofiary polskiej krwi na Westerplatte. Muzeum Gdańskie, poczynając od lat 80. XX wieku, pełni na Westerplatte trudną wachłę podtrzymując pamięć o męstwie polskich obrońców Westerplatte oraz ich dowódcy - majorze Henryku Sucharskim.

Szanowny Panie Prezydencie,

80. rocznica wybuchu II wojny światowej to ten moment, kiedy my Polacy powinniśmy szukać tego co może nas zjednoczyć. Podczas swoich ostatnich obchodów rocznicy wybuchu II wojny światowej, w dniu 1 września 2018 na Westerplatte, zamordowany kilka miesięcy później prezydent miasta Gdańskie – Paweł Adamowicz, zwrócił się do zgromadzonych u podnóża Pomnika Obrońców Wybrzeża, następującymi słowami: „Miarą odpowiedzialnego patriotyzmu, a więc takiego jaki na co dzień praktykujemy w Gdańsku, jest szukanie tego co łączy, a nie dzieli, pojednania, a nie odwetu.”

Porozmawiajmy o tym, jak wspólnie i godnie upamiętnić bohaterstwo obrońców polskiej ziemi na Westerplatte. Zaufajmy sile argumentów, odrzućmy pokusę sięgania po argument siły. Zaangażujmy w te rozmowy środowiska kombatanckie, muzealników, historyków sztuki, bo w końcu w partycypacji i partnerskim dialogu leży siła.

Z wyrazami szacunku
Aleksandra Dulkwicz